

หมวด 3

**เก็บของไหลคลังสินค้า (WAREHOUSING)
ประนีประนอมยอมความ (COMPROMISE)
การพนันขันต่อ (GAMBLING AND BETTING)**

บทที่ 1

เก็บของในคลังสินค้า

การเก็บของในคลังสินค้าเป็นสัญญาที่มีลักษณะคล้ายสัญญาฝากทรัพย์อย่างหนึ่งที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 14 มาตรา 770 ถึงมาตรา 796

ความหมาย

เก็บของในคลังสินค้ามิได้มีการให้คำอธิบายความหมายไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่หากพิจารณาจากคำรายนานักกฎหมายอื่น ๆ อาทิเช่น รองศาสตราจารย์ มาโนช สุทธิวาทนฤพุมิ ได้ให้ความหมายว่า เก็บของในคลังสินค้าคือสัญญาที่ประกอบด้วยคู่สัญญาสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่านายคลังสินค้า อีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้ฝาก โดยคู่สัญญาตกลงกันให้นายคลังสินค้าเป็นผู้รับเก็บรักษาสินค้าของผู้ฝากไว้ในคลังสินค้า และเมื่อผู้ฝากต้องการ นายคลังสินค้าจะออกใบรับของคลังสินค้ากับประทวนสินค้าให้แก่ผู้ฝาก เพื่อผู้ฝากจะได้โอนหรือจำหน่ายสินค้าต่อไปได้ ส่วนผู้ฝากตกลงจะให้บำเหน็จค่าฝากแก่นายคลังสินค้าตามทางปกติของเขา

ความแตกต่างระหว่างสัญญาฝากทรัพย์กับเก็บของในคลังสินค้า

เก็บของในคลังสินค้า มีลักษณะพิเศษไปจากสัญญาฝากทรัพย์ธรรมดา โดยทั่วไป ดังนี้คือ

1. **วัตถุประสงค์สัญญาฝากทรัพย์** การฝากทรัพย์วัตถุประสงค์แห่งสัญญา กระทำการฝากได้แก่ทรัพย์สิ่งทั้งปวง แต่สัญญาเก็บของในคลังสินค้า วัตถุประสงค์แห่งสัญญาต้องเป็นสินค้าที่ทำการค้าขายกัน

2. **บำเหน็จ** สัญญาฝากทรัพย์ ผู้รับฝากจะทำให้เปล่า หรือเรียกเอาบำเหน็จตอบแทนก็ได้ แต่ในสัญญาเก็บของในคลังสินค้า ผู้รับฝากคือนายคลังสินค้าทำเพื่อบำเหน็จเสมอไป และต้องเป็นทางการค้าปกติของตนด้วยตามมาตรา 770

3. สถานที่เก็บ สัญญาฝากทรัพย์สินผู้รับฝากจะเก็บรักษาทรัพย์สินที่ฝากไว้ในสถานที่ใดก็ได้ แต่ในสัญญาเก็บของในคลังสินค้า สถานที่เก็บจะต้องเป็นคลังสินค้าเท่านั้น

4. วิธีการในการรับฝาก สัญญาฝากทรัพย์สินคู่สัญญาอาจทำหลักฐานเป็นการแสดงว่ามีการฝากทรัพย์สินต่อกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานว่ามีการฝากทรัพย์สินกันจริงเท่านั้น แต่การเก็บของในคลังสินค้านั้น นายคลังสินค้าจะต้องทำเอกสารให้แก่เจ้าของคลังสินค้า ซึ่งเป็น ผู้ฝาก 2 ฉบับ คือ ใบรับของคลังสินค้ากับประทวนสินค้า เอกสารทั้งสองฉบับนี้ นอกจากจะเป็นหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าได้ฝากและเก็บรักษาสินค้าต่อกันแล้ว ยังเป็นหลักฐานแห่งการโอนสินค้าไปยังบุคคลอื่นหรือเป็นหลักฐานแห่งการจ่ายสินค้าในใบประทวนสินค้าที่ฝากไว้ได้

ในเรื่องสัญญาเก็บของในคลังสินค้านี้ จะแยกพิจารณาเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1. สิทธิและหน้าที่ของนายคลังสินค้า
2. ใบรับของสินค้าและประทวนสินค้า

1. สิทธิและหน้าที่ของนายคลังสินค้า

มาตรา 770 อันว่านายคลังสินค้านั้น คือบุคคลผู้รับทำการเก็บ รักษาสินค้าเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้ำประกันของตน

จากบทบัญญัติข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเก็บของในคลังสินค้าเป็นกิจการพาณิชย์ มีนายคลังสินค้าเป็นผู้ประกอบกิจการ และถือเป็นกิจการค้าขายที่กระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณชน ดังนั้น ผู้ประกอบกิจการเป็นนายคลังสินค้า จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เสียก่อน หากฝ่าฝืนมีโทษทางอาญาตามประกาศของคณะปฏิบัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม 2515 ข้อ 5(2), 12, 16, 21 แต่ไม่มีผลต่อผู้ฝากซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้สุจริต ไม่รู้ถึงการที่นายคลังสินค้าไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย กล่าวคือถือว่าคู่สัญญาคงผูกพันกันตามสัญญาเก็บของคลังสินค้า

แต่ถ้ามิใช่การรับฝากเพื่อการพาณิชย์ ย่อมไม่ถือว่าเป็นคลังสินค้า

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3926/2530 การทำเรือแห่งประเทศไทยจำเลยรับเก็บสินค้าไว้เพื่อประโยชน์ของกรมศุลกากรในการเรียกเก็บภาษีเท่านั้น จำเลยจึงมิใช่ นายคลังสินค้าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 770 เมื่อสินค้าเกิดเสียหายจึงไม่อาจ

นำบทบัญญัติอันว่าด้วยการรับขน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 772 ประกอบด้วย มาตรา 616 มาใช้บังคับ

นายกคลังสินค้ามีสิทธิและหน้าที่ดังนี้

1.1 สิทธิและหน้าที่ทำนองเดียวกับผู้รับฝากทรัพย์สิน

มาตรา 771 บทบัญญัติทั้งหลายในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยฝากทรัพย์สินนั้น ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่การเก็บของในคลังสินค้าด้วย เพียงเท่าที่ไม่ขัดกับบทบัญญัติในลักษณะนี้

1.2 สิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับการรับขนบางกรณี

มาตรา 772 บทบัญญัติ มาตรา 616 , 619, 623, 625, 630, 631 และ 632 อันว่าด้วยการรับขนนั้น ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่การเก็บของในคลังสินค้า อนุโลมตามควรแก่บท

จากมาตรา 772 อาจแยกพิจารณาเป็นดังนี้

1.2.1 สิทธิของนายกคลังสินค้า

(1) นายกคลังสินค้ามีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากผู้ฝากได้ตาม มาตรา 619 ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากสินค้าเป็นสภาพอันจะก่อให้เกิดอันตราย หรือสภาพเกือบจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน แต่ผู้ฝากมิได้แสดงสภาพแห่งสินค้านั้นไว้ก่อนทำสัญญา และเกิดความเสียหายขึ้น นายกคลังสินค้าเรียกค่าเสียหายจากผู้ฝากได้ เช่น ฝากน้ำมันไว้ เกิดมีคนมาทิ้งบุหรือลงไว้ที่คลังสินค้าที่เก็บน้ำมันโกดังระเบิดถูกไฟไหม้เสียหายนายกคลังสินค้ามีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากผู้ฝากได้

(2) นายกคลังสินค้ามีสิทธิจะยึดหน่วงทรัพย์สิน ตามมาตรา 630 นายกคลังสินค้าสามารถที่ยึดหน่วงทรัพย์สินที่นำมาฝากไว้ เพื่อประกันการใช้เงินค่าเก็บรักษาได้ เช่นเดียวกับการฝากทรัพย์สินในมาตรา 670

(3) นายกคลังสินค้ามีสิทธิจะเอาสินค้าที่รับฝากไว้ นั้นไปฝากไว้ ณ สำนักงานฝากทรัพย์สินได้ ตามมาตรา 631 วรรคหนึ่งและวรรคสอง คือ เมื่อถึงกำหนดคืนทรัพย์สินที่ฝากแล้ว แต่นายคลังสินค้าหาตัวผู้มีสิทธิรับสินค้าไม่พบ หรือผู้รับสินค้าบอดปิดไม่รับสินค้า แต่ต้องบอกกล่าวไปยังผู้มีสิทธิรับสินค้าทราบ แต่ผู้มีสิทธิรับสินค้าโดยมิชักช้า เว้นแต่นายคลังสินค้าไม่สามารถจะทำได้ และถ้านายคลังสินค้าละเลยไม่บอกเล่าจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย (มาตรา 631 วรรคสี่)

(4) นายคลังสินค้ามีสิทธิที่จะเอาสินค้าที่ฝากเก็บไว้นั้นออกขายทอดตลาดได้ ในกรณีนี้ตามมาตรา 631 วรรคสาม มาใช้บังคับ เมื่อสินค้าที่ฝากนั้นเป็นของสละเสียได้ และถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือถ้าเก็บไว้ราคาสินค้านั้นไม่น่าคุ้มค่าเก็บรักษา แต่ต้องบอกกล่าวให้ผู้มีสิทธิรับสินค้าทราบ เว้นแต่ไม่สามารถจะบอกกล่าวได้ (มาตรา 631) และเมื่อเอาสินค้าออกขายทอดตลาดแล้วได้เงินมาเท่าไร นายคลังสินค้ามีสิทธิเอาเงินนั้นหักเป็นค่าเก็บรักษาสินค้า และถ้ายังมีเหลืออยู่อีก นายคลังสินค้าต้องส่งมอบแก่บุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินนั้นโดยพลัน (มาตรา 672)

1.2.2 หน้าที่ของนายคลังสินค้า

(1) นายคลังสินค้าจะต้องรับผิดชอบในการที่สินค้า ที่ผู้ฝากได้ฝากไว้แก่ตนนั้นสูญหายหรือบุบสลาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการสูญหายหรือบุบสลายนั้นเกิดแต่

ก. เหตุสุดวิสัย

ข. สภาพแห่งสินค้านั้นเอง หรือ

ค. เกิดเพราะความผิดของผู้ฝาก (อนุโลมตามมาตรา 616)

(2) ความรับผิดชอบของนายคลังสินค้าน้อยสุดลงในเมื่อผู้ฝากได้รับเอาสินค้าไว้แล้วโดยไม่ผิดเงื่อนไข และได้ใช้ค่ารักษาแล้ว แต่ถ้าความสูญหายหรือ บุบสลายเห็นไม่ได้ แต่สภาพภายนอกแห่งสินค้านั้น ความรับผิดชอบของนายคลังสินค้าจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ฝากไม่บอกกล่าวแก่นายคลังสินค้าภายใน 8 วันนับแต่วันส่งมอบ แต่ถ้าความสูญหายหรือบุบสลายแห่งสินค้าเนื่องมาจากการทุจริต หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของนายคลังสินค้าแล้ว นายคลังสินค้าหาหลุดพ้นจากความรับผิดไม่ (อนุโลมตามมาตรา 623)

(3) ถ้ามีการบันทึกลงในเอกสารซึ่งนายคลังสินค้าออกให้แก่ผู้ฝากนั้น ถ้ามีข้อความยกเว้น หรือจำกัดความรับผิดชอบของนายคลังสินค้าประการใด ความนั้นเป็นโมฆะ เว้นแต่ผู้ฝากจะได้แสดงความตกลงด้วยชัดแจ้งในการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเช่นนั้น (อนุโลมตามมาตรา 625)

1.3 หน้าที่ของนายคลังสินค้าในการให้ความสะดวกแก่ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าและผู้ทรงประทวนสินค้า

มาตรา 773 นายคลังสินค้าจำต้องยอมให้ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้า หรือผู้ทรงประทวนสินค้านั้นตรวจสินค้า และเอาตัวอย่างไปได้ในเวลาอันควร ระหว่างเวลาทำงานทุกเมื่อ

1.4 สิทธิและหน้าที่ของนายคลังสินค้าในกรณีเลิกสัญญาเก็บของในคลังสินค้า

มาตรา 774 นายคลังสินค้าจะเรียกให้ผู้ฝากถอนสินค้าไปก่อนสิ้น ระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ นั้น ท่านว่าหาอาจทำได้ไม่ ถ้าไม่มีกำหนด เวลาส่งคืนสินค้านายคลังสินค้าจะส่งคืนได้ต่อเมื่อบอกกล่าวให้ผู้ฝาก ทราบล่วงหน้าเดือนหนึ่งแต่ท่านมิให้ผู้ฝากต้องถูก บังคับให้ถอนสินค้า ไปก่อนเวลาส่งแล้วสองเดือน นับแต่วันที่ได้ส่งมอบฝากไว้ให้แก่ผู้ฝาก

มาตรา 774 กำหนดเวลาสิ้นสุดสัญญาเก็บของในคลังสินค้า เป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้คือ

1.4.1 การฝากมีกำหนดระยะเวลา ในกรณีการฝากมีกำหนดระยะเวลาส่งคืนสินค้านั้น นายคลังสินค้าจะเรียกให้ผู้ฝากถอนสินค้าคืนไปก่อนกำหนดไม่ได้โดยไม่มี ข้อยกเว้นใด ๆ

1.4.2 การฝากมิได้กำหนดระยะเวลา ในกรณีนี้เมื่อนายคลังสินค้า ต้องการจะส่งคืนสินค้าให้แก่ผู้ฝาก นายคลังสินค้าจะส่งสินค้าให้ผู้ฝากได้ต่อเมื่อต้องบอก กล่าวให้ผู้ฝากทราบล่วงหน้าเป็นเวลา 1 เดือน นับแต่วันผู้ฝากได้รับคำบอกกล่าวจาก นายคลังสินค้าเป็นต้นไป แต่อย่างไรก็ตาม นายคลังสินค้าจะบังคับให้ผู้ฝากถอนสินค้าไป ก่อน 2 เดือนนับแต่วันที่ได้ส่งมอบฝากไว้ไม่ได้

2. ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า

ถ้าผู้ฝากต้องการใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า เป็นหน้าที่อีกประการหนึ่ง ของนายคลังสินค้า ที่จะต้องส่งมอบเอกสารซึ่งเอาออกจากทะเบียน ซึ่งมีต้นฉบับเฉพาะการอัน มีใบรับรองของคลังสินค้าฉบับหนึ่ง และประทวนสินค้าฉบับหนึ่งให้แก่ผู้ฝาก ตามมาตรา 775 บัญญัติไว้ว่า "ถ้าผู้ฝากต้องการไซ้ร นายคลังสินค้าต้องส่งมอบ เอกสารซึ่งเอาออกจาก ทะเบียนมีต้นฉบับเฉพาะการ อันมีใบรับของ คลังสินค้าฉบับหนึ่งและประทวนสินค้าฉบับ หนึ่งให้แก่ผู้ฝาก"

เอกสารที่กล่าวมาทั้ง 2 ฉบับนี้มีประโยชน์ในการพิสูจน์ของผู้ฝากในสินค้านั้น นอกจากนี้ยังสามารถนำไปโอนหรือจำหน่ายสินค้าที่ฝากไว้ในคลังสินค้าได้ด้วย

2.1 การออกใบรับของของคลังสินค้าและประทวนสินค้า

2.1.1 ออกให้เมื่อผู้ฝากต้องการ

มาตรา 775 ถ้าผู้ฝากต้องการไซ้ร นายคลังสินค้าต้องส่งมอบเอกสารซึ่งเอาออกจากทะเบียนมีต้นขั้วเฉพาะการ อันมีใบรับของ คลังสินค้าฉบับหนึ่ง และประทวนสินค้าฉบับหนึ่งให้แก่ผู้ฝาก

2.1.2 ออกให้ใหม่เป็นหลายส่วน

มาตรา 783 ผู้ทรงเอกสารอันมีทั้งใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้านั้น จะให้นายคลังสินค้าแยกสินค้าที่เก็บรักษาไว้ออกเป็นหลาย ส่วนและให้ส่งมอบเอกสารแก่ตนส่วนละใบก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ทรง เอกสารต้องคืนเอกสารเดิมแก่นายคลังสินค้า

อนึ่ง ค่าใช้จ่ายในการแยกสินค้าและการส่งมอบเอกสารใหม่นั้น ผู้ทรงเอกสารต้องรับใช้

2.1.3 ออกให้ใหม่เพราะเอกสารเดิมสูญหาย

มาตรา 796 ถ้าเอกสารมีทั้งใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า หรือแต่อย่างหนึ่งอย่างใดสูญหายไป เมื่อผู้ทรงเอกสารนั้น ๆ ให้ ประกันตามสมควรแล้วจะให้นายคลังสินค้าออกให้ใหม่ก็ได้

ในกรณีเช่นนี้นายคลังสินค้าต้องจดหมายลงไว้ในต้นขั้วเป็นสำคัญ

2.2 การโอนสินค้า

2.2.1 สิทธิของผู้ฝากในการโอนสินค้า

มาตรา 776 อันใบรับของคลังสินค้านั้นยอมให้สิทธิแก่ผู้ฝากที่จะสลักหลังโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าไปเป็นของผู้อื่นได้

2.2.2 วิธีการโอนสินค้า

มาตรา 784 กรรมสิทธิ์ในสินค้าที่เก็บรักษาไว้นั้น ท่านว่าอาจโอน ได้แต่ด้วยสลักหลังใบรับของคลังสินค้าเท่านั้น

2.3 ลักษณะของใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า

2.3.1 รายการโดยทั่วไป

มาตรา 778 ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าต้องมีเลขลำดับ ตรงกันกับเลขในต้นขั้ว และลงลายมือชื่อของนายคลังสินค้า

อนึ่ง ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้านั้น ท่านให้มีรายละเอียด ดังกล่าวต่อไปนี้ คือ

- (1) ชื่อหรือยี่ห้อ และสำนักของผู้ฝาก
 - (2) ที่ตั้งคลังสินค้า
 - (3) ค่าพาหนะสำหรับเก็บรักษา
 - (4) สภาพของสินค้าที่เก็บรักษา และน้ำหนักหรือขนาดแห่งสินค้านั้น
- กับทั้งสภาพ จำนวน และเครื่องหมายหีบห่อ
- (5) สถานที่และวันออกใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้านั้น
 - (6) ถ้าได้กำหนดกันไว้ว่าให้เก็บสินค้าไว้ชั่วคราวเท่าใดให้แจ้งกำหนดนั้นด้วย
 - (7) ถ้าของที่เก็บรักษามีประกันภัย ให้แสดงจำนวนเงินที่ประกันภัย กำหนดเวลาที่ประกันภัย และชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับประกันภัยด้วย

อนึ่ง นายคลังสินค้าต้องจดรายละเอียดทั้งนี้ลงไว้ในต้นขั้วด้วย

2.3.2 ใบรับของคลังสินค้าหรือใบประทวนสินค้าห้ามออกหรือสลักหลังให้แก่ผู้ถือ

มาตรา 779 อันใบรับของคลังสินค้าก็ดี ประทวนสินค้านี้ก็ดี ท่านว่าหาอาจออกให้หรือสลักหลังให้แก่ผู้ถือได้ไม่

2.4 การจำหน่ายสินค้า

2.4.1 ประทวนสินค้าเป็นเครื่องมือในการจำหน่าย

มาตรา 777 อันประทวนสินค้านั้นยอมให้สิทธิแก่ผู้ฝากที่จะสลักหลังจำหน่ายสินค้าซึ่งจดแจ้งไว้ในประทวนได้ โดยไม่ต้องส่งมอบสินค้า นั้นแก่ผู้รับสลักหลัง แต่เมื่อผู้ฝากประสงค์จะจำหน่ายสินค้า ต้องแยกประทวนออกเสียจากใบรับของคลังสินค้า และส่งมอบประทวนนั้นให้แก่ผู้รับสลักหลัง

2.4.2 คู่สัญญาต้องจดแจ้งการจำหน่ายลงในใบรับของคลังสินค้า

มาตรา 780 เมื่อใดผู้ฝากสลักหลังประทวนสินค้าให้แก่ผู้รับจำหน่าย คู่สัญญาต้องจดแจ้งการที่สลักหลังนั้นลงไว้ในใบรับของคลังสินค้าด้วย

ถ้ามิได้จดแจ้งไว้ตั้งนั้น ท่านว่าการจำหน่ายนั้นหาอาจยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ผู้ซื้อสินค้าสืบไปได้นั้นได้ไม่

2.4.3 คู่สัญญาต้องจดแจ้งลงในประทวนสินค้าว่าได้จดแจ้งการจำหน่ายไว้ในใบรับของคลังสินค้าแล้ว

มาตรา 781 เมื่อประทวนสินค้าได้สลักหลังและส่งมอบแก่ผู้รับ จำหน่ายให้ผู้ฝากกับผู้รับจำหน่ายจดลงไว้ในประทวนสินค้าเป็นสำคัญ ว่าได้จดข้อความตามที่บัญญัติใน มาตรา ก่อนไว้ในใบรับของคลังสินค้าแล้ว

2.4.4 ผู้รับจำหน่ายต้องแจ้งแก่นายคลังสินค้า

มาตรา 782 เมื่อใดผู้ฝากจำหน่ายสินค้าและส่งมอบประทวนสินค้า แก่ผู้รับสลักหลังแล้ว ผู้รับสลักหลังเช่นนั้นต้องมีจดหมายบอกกล่าว แก่นายคลังสินค้าให้ทราบจำนวนหนี้ซึ่งจำหน่ายสินค้านั้นเป็นประกัน ทั้งจำนวนดอกเบี้ยและวันอันหนี้นั้นจะถึงกำหนดชำระ เมื่อนายคลัง สินค้าได้รับคำบอกกล่าวเช่นนั้นแล้วต้องจดยการทั้งนั้นลงในต้นขั้ว ถ้าและมีได้จดในต้นขั้วเช่นนั้น ท่านว่าการจำหน่ายนั้นหาอาจจะ ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้เจ้าหนี้ทั้งหลายของผู้ฝากได้ไม่

2.4.5 จำหน่ายสินค้าโดยสลักหลังใบรับของคลังสินค้าก็ได้

มาตรา 785 สินค้าซึ่งเก็บรักษาไว้นั้นอาจจำหน่ายได้แต่ด้วยสลักหลังประทวนสินค้า เมื่อประทวนสินค้าได้สลักหลังแล้ว สินค้านั้นจะจำหน่าย แก่ผู้อื่นอีกชั้นหนึ่งด้วยสลักหลังใบรับของคลังสินค้าอย่างเดียวกับ สลักหลังประทวนสินค้านั้นก็ได้

การจำหน่ายสินค้าที่เก็บไว้ในคลังสินค้า จะกระทำได้ก็แต่

(1) สลักหลังประทวนสินค้า และ

(2) สลักหลังใบรับของคลังสินค้า เมื่อได้สลักหลังจำหน่ายในประทวน

สินค้าไปแล้ว จะจำหน่ายโดยวิธีอื่นนอกจากที่กล่าวแล้วนี้ไม่ได้

2.4.6 การโอนประทวนสินค้าเมื่อไม่มีการจำหน่าย

มาตรา 786 ตราบใดสินค้าที่เก็บรักษาไว้ไม่ได้จำหน่าย ท่านว่าจะโอนใบรับของคลังสินค้า และประทวนสินค้าไปต่างหากจากกันไม่ได้ อยู่ตราบนั้น

2.4.7 การสลักหลังในประทวนสินค้าครั้งแรก

มาตรา 787 ในการสลักหลังลงในประทวนสินค้าครั้งแรกนั้นต้องจดแจ้งจำนวนหนี้ที่จำหน่ายสินค้าเป็นประกัน ทั้งจำนวนดอกเบี้ยที่จะต้อง ชำระและวันที่หนี้จะถึงกำหนดชำระด้วย

2.5 การรับสินค้า

2.5.1 เมื่อไม่มีการจำหน่าย

มาตรา 788 อันสินค้าที่เก็บรักษาไว้ในคลังนั้น จะรับเอาไปได้แต่เมื่อเวณคืนใบรับของคลังสินค้า

2.5.2 เมื่อมีการจำหน่าย

มาตรา 789 ถ้าได้แยกประทวนสินค้าออกสลับหลังจำหน่ายแล้วจะรับเอาสินค้าได้แต่เมื่อเวณคืนทั้งใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้า

แต่ว่าผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าอาจให้คืนสินค้าแก่ตนได้ในเวลาใดๆ เมื่อวางเงินแก่นายคลังสินค้าเต็มจำนวนหนี้ซึ่งลงไว้ในประทวนสินค้า กับทั้งดอกเบี้ยจนถึงวันกำหนดชำระหนี้ด้วย

อนึ่ง จำนวนเงินที่วางเช่นนี้นายคลังสินค้าต้องชำระแก่ผู้ทรงประทวนสินค้าเมื่อเขาเวณคืนประทวนนั้น

2.6 การขายทอดตลาด

2.6.1 การยื่นคำคัดค้าน

มาตรา 790 ถ้าหนี้ซึ่งสินค้าจำหน่ายเป็นประกันมิได้ชำระเมื่อวันถึงกำหนดไซ้ ผู้ทรงประทวนสินค้าเมื่อได้ยื่นคำคัดค้านตามระเบียบ แล้วชอบที่จะให้นายคลังสินค้าขายทอดตลาดสินค้านั้นได้ แต่ท่าน ห้ามมิให้ขายทอดตลาดก่อนแปดวันนับแต่วันคัดค้าน

โดยปกติถ้าผู้ฝากนำเงินมาชำระหนี้จำหน่าย ก็จะไม่มีการบังคับจำหน่าย แต่ถ้าผู้ฝากไม่ชำระหนี้จำหน่ายเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระ ก็จำเป็นที่ผู้รับจำหน่าย (หรือผู้ทรงประทวนสินค้าในกรณีที่ผู้รับจำหน่ายโอนสิทธิชำระหนี้ โดยสลับหลังให้ผู้อื่นไป) จะต้องบังคับชำระหนี้ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดวิธีการไว้อย่างหนึ่งว่า ผู้ทรงประทวนสินค้าเมื่อได้ยื่นคำคัดค้านตามระเบียบแล้วก็ชอบที่จะให้นายคลังสินค้าขายทอดตลาดสินค้าที่เป็นประกันนั้นได้

วิธีการยื่นคำคัดค้านเป็นอย่างไรนั้น ปรากฏอยู่ในมาตรา 961 และ 962 ซึ่งมาตรา 795 ให้นำมาใช้บังคับได้ กล่าวคือ ผู้ทรงประทวนสินค้าต้องไปร้องขอให้ นายอำเภอหรือผู้แทนนายอำเภอ หรือทนายความผู้ได้รับอนุญาตเพื่อการนี้ทำให้ โดย นายอำเภอหรือผู้แทนนายอำเภอจะต้องนำประทวนสินค้านี้ไปทวงถามผู้จำหน่ายก่อน เมื่อ

ผู้จำหน่ายยังไม่ชำระก็จะทำคำคัดค้านขึ้น มีข้อความดังปรากฏในมาตรา 962 แล้วมอบให้ ผู้ทรงประทวนสินค้าไป เสร็จแล้วก็บอกกล่าวคำคัดค้านนั้นไปยังผู้จำหน่าย ก็เป็นอันเสร็จพิธี ยื่นคำคัดค้าน ผู้ทรงประทวนสินค้าก็ขอให้นายคลังสินค้าขายทอดตลาดสินค้านั้นได้ แต่ นายคลังสินค้าจะลงมือขายทอดตลาดก่อนแปดวันนับแต่วันคัดค้านมิได้ และก็ควรจะขาย ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันคัดค้านด้วย มิฉะนั้น ผู้ทรงประทวนไม่อาจไล่เบี่ยเอาจำนวนเงิน ที่ค้างชำระแก่ผู้สลักหลังคนก่อน ๆ ทั้งหมด หรือแต่คนใดคนหนึ่งได้ (มาตรา 794)

2.6.2 การแจ้งผู้ฝาก

มาตรา 791 ผู้ทรงประทวนสินค้าต้องมีจดหมายบอกกล่าวให้ผู้ฝาก ทราบเวลาและสถานที่จะขายทอดตลาด

นอกจากหลักเกณฑ์ที่ต้องกระทำดังบัญญัติไว้ในมาตรา 790 ดัง กล่าวแล้ว ในการจะขายทอดตลาดสินค้านั้นผู้ทรงประทวนสินค้ายังมีหน้าที่ที่จะต้อง แจ้งให้ผู้ฝากทราบเวลาและสถานที่จะขายทอดตลาดด้วย โดยต้องแจ้งด้วยวิธีจดหมาย บอกกล่าวไป

2.6.3 การชำระเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดสินค้า

(1) กรณีมีเงินพอ

มาตรา 792 นายคลังสินค้าต้องหักเงินที่ค้างชำระแก่ตนเอง ด้วยการเก็บรักษาสินค้านั้นจากจำนวนเงินสุทธิที่ขายทอดตลาดได้ และเมื่อผู้ทรงประทวน สินค้านำประทวนมาเวนคืน ต้องเอาเงินที่ เหลือนั้นให้ตามจำนวนที่ค้างชำระแก่เขา

ถ้ามีเงินเหลือเท่าใด ต้องใช้แก่ผู้รับจำนำคนหลังเมื่อเขาเวนคืน ไบรับของคลังสินค้า หรือถ้าไม่มีผู้รับจำนำคนหลัง หรือผู้รับจำนำคน หลังได้รับชำระหนี้ แล้ว ก็ให้ชำระเงินที่เหลืออยู่นั้นแก่ผู้ทรงไบรับ ของคลังสินค้า

(2) กรณีเงินไม่พอ

มาตรา 793 ถ้าจำนวนเงินสุทธิที่ขายทอดตลาดได้ไม่พอชำระ หนี้แก่ผู้ทรงประทวนสินค้าไซ้ร นายคลังสินค้าต้องคืนประทวนสินค้า แก่เขา กับจดบอก จำนวนเงินที่ได้ชำระลงไว้ในประทวนสินค้านั้นแล้ว จดลงไว้ในสมุดบัญชีของตนด้วย

การที่กฎหมายกำหนดให้นายคลังสินค้าต้องคืนประทวนสินค้า แก่ผู้ทรงไป โดยจำนวนเงินที่ได้ชำระลงไว้ในประทวน พร้อมทั้งจดลงไว้ในสมุดบัญชีของ

นายคลังสินค้าด้วย ก็เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าผู้ฝากยังมีหนี้ที่จะต้องชำระอยู่อีก ตลอดทั้งผู้สละหนี้ประหวอนสินค้าคนก่อน ๆ ก็อาจถูกไต่เบียดเอาได้

2.6.4 การไต่เบียด

มาตรา 794 ผู้ทรงประหวอนสินค้ามีสิทธิจะไต่เบียดเอาจำนวนเงิน ที่ยังค้างชำระนั้นแก่ผู้สละหนี้คนก่อน ๆ ทั้งหมด หรือแต่คนใด คนหนึ่งได้แต่ต้องได้ขายทอดตลาดภายในเดือนหนึ่งนับแต่วันคัดค้าน

อนึ่ง ท่านห้ามมิให้ฟ้องไต่เบียดเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่วันขายทอดตลาด

2.7 การนำบทบัญญัติว่าด้วยตัวเงินมาใช้

มาตรา 795 บทบัญญัติทั้งหลายในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วย ตัวเงินนั้น ท่านให้ใช้ได้ถึงประหวอนสินค้า และโบราณของคลังสินค้าซึ่ง ได้สละหนี้อย่างประหวอนสินค้านั้นด้วย เพียงที่ไม่ขัดกับบทบัญญัติ ทั้งหลายในลักษณะนี้